

MEIE MATS

Tallinn, Müürivahe, 17 • Nädalleht • 18 aastakäik • 1920 • November, 13 • Nr. 85 (270)

Gori joonistus.

EESTI
RAHVAUS-
RAAMATUKOGU

Taewaliidu propaganda.

— „Armsad õed!.. Ja kui te oma hääled kõik meile annate ja kui me wõidame, siis ei pea ka te tasust ilma jääma, waid me muretseme teile seaduseandlisel teel mehed!“

Prokuröör.

Lulise Westkirchi romaan. (Järg)

Esimese pilguga oli neiu ta näol muudatusi näinud. Mis veel haawatud tundest ta rinnas uinus, sulas halastuses. Emalikult silistas ta Pauli pead.

„Waene! Armas!“

Ja siis, toibudes, rahulikumal toonil: „Sa ootasid mind warem!“

„Kuidas wõisin ma oodata, et tuled? Täna! Tänu, et ma sinu armast nägu tohin näha!“

„Ei, ma oleksin pidanud eila tulema. Tahtsin ka. Ja siis tuli takistus. Keegi tõi mulle sinu jaoks selle kirja.“

Wahwasti wõttis ta Looa kirja taskust ja andis Tüngen kätte.

See kahwatas, niipea kui käekirja ära tundis. Wiha wälkus ta silmis. Ta pigistas kirja kokku ja pistis taskusse.

„Selle andis ta sulle?! Sulle?“

„Jah. Mulle.“

„Ja sina nüüd?“

Põnewalt waatas ta neiu näkku.

„See tegi mulle haiget, Paul. Ma ei taha seda salata. Maadlesin rängasti oma edewusega, omaarmastusega ja naiseuhkusega. Aga siis ütlesin ma enesele, et see, kes nii heledat walgust jagab kui sina, ka sügawa warju heidab. Ja et nendegi peale, kes niisuguse mehe kõrwal tohiwad seista, tihti tume wari wõib langeda. Warjuga peab leppima, kes walgusest ei taha ilma jääda. Mina ei wõinud ega tahtnud seda. Ja siin ma olen!“

Paul tõmbas ta rinnale.

„Ingel! Ingel!“

„Wõib olla, et mul julgust ei oleks olnud,“ tunnistas neiu tasa, „kui mitte üks sinu sõna minus ei oleks helisenud: „Selle juures, et ma sind armastan, ei tohi sa kahelda.“ Ja ma uskusin sind, Paul. Kui see jõledus oli, siis naera minu üle.“

„Kõige pühama juures, mis mul siin maailmas on, sinu enese juures, Edda, wannun ma sulle: sestsaadik kui sind tunnen, ei ole ma ühtki teist naist enam armastanud. Ei ühtki. Mis mind tolle naise wastu kohustab, on, vähemalt minu poolt, midagi hoopis teist kui armastus.“

„Siis ei läinud sa teatud päewal mitte sellepärast tema juurde, et teda armastasid?“

„Ei, teda armastasid? Ei, tõesti mitte! Nagu põrguwärawa ette kuradile oma hinge müüma läksin ma tema juurde. Wait! Seda ei tohi keegi teada. Ei iialgi!“

„Paul,“ ütles Edda äkki, nagu äkki ülestõuswa mõtte raskuse alt. „Paul, sel päewal tulid sa onu Adalberti juurde palwega. Käis su külaskäik sellisama asjaga kokku?“

„Wait!“ Tüngen waatas kähku ringi. „Siin on seintel kõrwad. Tuleb see awalikuks, siis jääb mulle üle ainult veel kuul.“

„Paul, kui sul peaks tema wastu olema mõni wõlg, see haawaks mind, Paul! Sa mõistad, eks? Ma sain mõni nädal tagasi täisealiseks. Mul on wäike warandus.“

„Mis sa arwad?“

„Kui sa mind — muidugi salamahti selle lubasid ära tasuda? See wähenene osa, mis mul on, saab nii kui nii sulle. Ja ma olen nii waene, armsam, kas ma nüüd veel waesemana sinule tulen, on ükskõik.“

„Edda! Edda! Aga mina ei ütle ei! Sinu käest wõin ma kõik wõtta ilma punastamata. Jah, kui mul muud pääseteed ei ole, siis suren parem sinu wõlgnikuna kui tema omana. Siis korralda see isiklikult wõi tagasimaksmise läbi riigipangale, kes ta waranduse walitseja on.“

„Mis räägid sa surmast — mu pääsetee mitteleidmisest, kui sa ometi süütu oled!“

„Sellest ei tohi juttu olla. Mina olen sinu waikimise peale kindel. Minu au ripub selle küljes. Mis sa minu heaks ka teed, üht ära unusta: ei iialgi, ei ühelgi tingimisel ei wõi ma proua von Frankenbergi ohwerdada.“

„Ma põlgaksin sind, kui sa seda teeksid,“ ütlen Edda uhkesti. „Oma au kuul ennast päästa — seda nõu ei anna ma sulle iial. On paremaidki teid.“

„Missuguseid?“

„Meie peame Doora mõrtsuka leidma, Paul.“

„Meie otsisime teda igalt poolt — kas sa loodad, et ta veel leitakse?“

„Leitakse. Nagu ma sind usun, nii usun seda. Ta leitakse, kui sa aga julgust ei kaota ja järelikult ka iseennast.“

Armastus ja usaldus loitsid ta silmist. Nagu joowastus woogas Pauli wäsinud, meeleeheitwasse südamesse.

„Ei, ei, ei, ma ei taha ennast kaotada! Ei taha surra, kui maailmas veel niisugune neiu elab, nagu sina! Kui sina mind armastad! Ma tahan elada, elada, armsam! Kes niisuguse õnne eest, nagu ta minu ees seisab, küüntega ja hammastega kuni wiimse hingetõmbuseni ei wõitle, on kurb narr! Ole kindel, mis inimese peajuu iial wälja wõib mõelda, mina mõtlen selle oma päästmiseks wälja.“

Edda langes ta rinnale.

„Nõnda armastan ma sind. Taha wõita, ja sa wõidad!! Ja kui sulle raha tarwis on, ära ole kokkuhoidlik. Seda ütlen ma sulle, oma wiimase penni paneb onu Adalbert sinu pärast kaalule, et oma perekonna au päästa.“

„Wahwa neiu! Armasta mind, ja ma wõidan!“ Kracht koputas uksele.

„Weel midagi. Ma ütlesin onu Adalbertile, et me üksteist armastame. Oled sa selle üle pahane?“

„Et sa enda süüpingis istuwa mehe pruu-diks tunnistasid, sa arusaamatu?“

„Ma tean, et ma palju ei ole, ja et mul ka midagi palju ei ole, aga mis mul on ja mis ma olen, selle olen ma sulle annud terweks eluks.“

Paul. Nägemiseni! Rõõmsa jällenägemiseni! Mina usun sellesse.“

Wõti keeras lukus. Veel peanikutamine, ja nagu **walgusenähtus** oli Edda pimedast kongist kadunud. Aga lootus jäi.

10.

Kui üks Edda taga lukku läks, tundis Paul von Tüngen, nagu oleks ta kaswanud. Raske koorem oli ta turjalt langenud. Püstemalt kui iial enne kandis ta oma pead. Sest wabaksmõistetuna tundis ta ennast suuremeelse, kõike ärakandwa armastuse jõu läbi kõigist segadustest ja minewiku marumõlludest. See, kes tal kohtumõistjaks oli, teadis ja andis andeks. Ja nüüd, mil sündinud lugu talle enam kammitsaid jalgu ei pannud, ärkasid tegujõud ja eneseusaldus temas uuesti. Igalt poolt tungisid talle pähe uued mõtted, wõimalused ja lootused. Ta nägi teid, kus waremalt ukseta müürid olid seisnud.

Kuna ta ärewalt järele mõteldes kitsas ruumis edasi ja tagasi jalutas, krabises Looira kiri ta taskus. Selle oli ta ära unustanud. Nüüd luges ta selle pealiskaudselt läbi.

Selle sisuks olid, nagu juba ette arwata, ahas-tawad palwed waikida, töötused, ähwardused, segane ahasusekisa wäiklasest hingest, kes pattu ei karda, aga wastutuse ees maha murdub. Paul rebis selle pisikesteks tükikesteks. Ligemal wõimalusel tahtis ta need ribad kõrwale wisata. Üleliigne oli see kiri — nagu Paul v. Tüngen oli, ei wõinud ta proua Looirat iial üles anda — kuid sarnane kirja edasitoimetamine oli hoolimata ja alatu. Aga ta tänas seda jõledat naist ometi, et ta selle kirja kirjutanud, ta tänas teda, et ta selle Edda kätte oli usaldanud. Sest nüüd teadis ta, mida ta siamaani ainult oli aimanud, et see, keda ta armastas, tõesti see naine oli, nagu ta teda enesele soowis, puhas, kuid ometi mitte eluwõõras laps, waid sooja südamega naine, kes aru saab ja andeks annab ja armastab, tugew seltsiline rändamisel eluteel, kelle käsi komistajat hoiab, wäsinut toetab, kelle tee, kudas ta ka käänleb, ülespoole wiib, ikka ülespoole, ja kelle selge pilgu ees isegi see mõte häbelikult nurka poeb, mis alla sügawusse tahab tagasi uita. Selle seltsilise kõrwal tundis ta enda tugewa olewat. Mis oli ta wiimaks ütelnud? Et waesus teda ei tohtiwat tagasi hoida abinõusid tarwitamast? Ei, seda ta ei tohtinud. Sel korral pidi perekonna pea ta cest wälja astuma.

Ta istus toolile ja kirjutas mõne sõna kommissar Walterile, teda oma juurde tulla paludes.

Wangistusest saadik ei olnud ta Walterit näinud. Kommissar oli tema peale sellepärast pahane, et ta teda Printsi asjus laitis, ja oli palunud, et teda ameti asjus enam prokurööri wõimkonda ei saadetaks.

Tüngeni otsekohese kutse peale ilmus Walter aga warsti wangikongi. Tagasihoidlikult astus ta üle läwe.

„Ma tänan Teid, et tulite, herra kommissar,“

ütles Tüngen. „Mul on Teilt andeks paluda. Selle järele, mis waheajal sündinud, mõistate, kui piinlikud mulle Teie sõbra Printsi järeluurimised olid, ja saate minu ärewusest aru.“

Walter nikutas pead.

„Muidugi, herra prokuröör, ma mõistan nüüd.“

„See ei tulnud mitte sellest, nagu ei oleks ma Printsi aruldasesest talendist küllalt lugu pidanud, waid see tuli nägemisest, et see mees walejälgedel käis.“

Walter waatas Tüngenile küsiwalt näkku.

„Kas tahtsite midagi ütelda, herra kommissar?“

„Ei. Ma ootan, mis Teil mulle ütelda on, herra prokuröör.“

„Jah, waadake, missugusesse seisukorda ma asjaolude õnnetu ahelduse läbi olen sattunud. Awalikult ütelda, mul on ka wähe lootust, et politsei ametlikud orgaanid weel õige mõrtsuka leiawad. Tunnistuste puudusel wabaks mõistwa otsusega aga ei wõi ma — see oleks kõige paremal puhul — rahul olla. Sellest saate aru. Sellepärast tahtsin Teid paluda minu eest oma sõbra Printsi juures hea sõna ütelda, et ta uurimise minu arwel uuesti üles wõtaks ja õige mõrtsuka wälja otsib.“

Weel ikka silmitses Walter teda kahtlaseit.

„Teie ei wasta, herra Walter?“

„Ma mõtlen järele, miks Te seda räägite.“

„Teie mõtlete järele. Kas ei rääkinud ma küllalt selgesti?“

„Teil on tark pea, herra prokuröör. Olen Teie terawmeelsust ja terawust alati imestanud. Sellepärast ärge pange pahaks, kui ma Teie seletustele põhjust otsin, mis küllalt selge ei ole.“

„Teie räägite nii — nii keeruliselt. Jah, kas Teie siis usute, et mina õnnetut tüdrukut luurasin, ta ära tapsin ja paljaks rööwisin?“

Walter tegi käega tõrjuwa liigutuse.

„See ei ole tähtis, mis mina usun.“

Silmapiilgu seisis Tüngen kui kiwikuju.

„Issand Jumal! — Issand Jumal! Ta äigas käega meeleheitlikult läbi juuste. „Jah, siis muidugi. Ja tõesti, mille üle ma õieti imestan? Meie, politseinikud ja kohtunikud, kaotame ajajooksul inimeste tundmises õige instinkti. Kui meie sinasõpra äkitselt süüdistatakse, et ta eineks wäikesi lapsi sööwat, meie ei imesta enam. Meie ei imesta enam millegi üle. Nüüd aga, loodan ma, et Teie minu palwet tagasi ei lükka. Kui ma tõesti süüdlane olen, siis wõib see, mis herra Prints walge ette toob, ju ainult minu süüdi tõendada.“

„Kui ma ühe tähenduse tohin teha, herra prokuröör,“ wastas Walter tasa, „siis on minu arwamine, et Teil ei minu sõpra ega kedagi teist tarwis ei ole, et auga protsessist wälja tulla, eeldades, et Teil kuritööst tõesti aimu ei ole. Sellest on küll, kui teatate, mil põhjusel Teie 25. sept. Siebenhausenis käisite ja kelle juures sel ajal wiibisite, kui kuritegu sündis.“

Järgneb.

Sonate d'amour.

Hans v. Kikk.

Nagu teile wäga hästi teada on, armastan ma muusikat üle kõige. Ainult need tunnid on weel ilusad, kus ma õhtu ämaruses suures vaikses toas klaveri ees istun ja kollastelt noodilehtedelt Hummeli ja Clementi murduwaid ja õrnu mõtteid loen. Nende naiwne lihtsus, see harmoonii puhtus, see kõrge ja, mõnikord, külm klassikaline arhitektoonika, nagu suure ja liikumata maromori palazzo jooned — jätawad hingesse sügawa rahu.

Nii elasin ma. Wana Saksa proua, kelle korteris ma toa üürin, piirab mind igasuguste hoolitustega, nagu oma last. Wana hea mõõbel seisab sümmeetriliselt ja puhjas, portfellaanist ilusajade arwu suurendawad peeglid; pärast lõunat kodu tülles on paberite ja raamatute wasing laua peal korda seatud, alati on saada wana oakohwi...

Õhtuti jooime koos teed, mina loen temale midagi Goethe't ette ja kui filmad ära wäsiwad, mängime Siberi ramsi, 10 pemi filma pealt.

Nii elasin ma kuni minewa nädalani. Siis tuli pööre. Wanaproua sõitis mõneks päewaks Tallinna oma poja pulma. Elasin üksi kodus ja tundsin, et üksildus suur õnn on. Ainukene dissonans jelles minu idüllis oli teemasin: mina ei oskanud teda käima panna. Teenija ei seisnud õhtuti kodus. Mis aitawad mulle differentiaalid ja Spinoza, kui ma teemasinaga toime ei jaa?

Minewal reedel õhtuse rongiga tuli wanaproua tagasi ja ühes temaga sõitis ka noorpaar. Mina olin wäga rõõmus seda head wanakest jälle näha, kinkisin noorpaarile suure toosi head Austraalia subkrummoosi ja lükkasin proua kutse tagasi — nendega ühes õhtusöögil olla: mind, kui filosoofi, ei huwita see wäikekodanliste õnn ja mina oleks ka wõõraks elemendiks nende intiimõhtus olnud. Kutset korrati weel kõikide poolt, mina palusin wabandust, et mul kiire töö, panin maalitud klaasuke kinni, mis meie tubasi lahutab, istusin kirjutustlaua juure ja wõtsin „Faus'ti“ kommentaari...

Loen. Teisel pool õhukest seinat, kus wähem kui paberi krabin minu tuppkuulda, kostab talbrekute klirin ja noore naise natuke wäsinud naer. Ma kuulsin kõik nende kõne. Mind huwitas selle noore naise jutust, intonatsioonist ja häälekõlast aimata tema wäärtust. Kuulan nooremehe kõnet, tema shabloonilisi lauseid ja nalja, nagu seda ennewanast 45-rublalises intelligent-perekonnas tehti; mees oli sinna klasifikseeritud. Tema naine kuulus aga ühe 80-rublalise kuupalgaga perekonda. Nii kuulasin ja mõtlesin ma, unustades oma ees seiswat kommertaari.

Õhtusöögi lõpupoole jäi jutt soiku. Mõnikord räägiti wäga tawast, wist minust. Wiimaks tuli wanaproua mulle teed tooma, jättis ukse wahelt lahti ja nii rääkisime meie natuke aega. Ka noorpaar segas ennast jutu sisse, sest, nagu näha, olid nad

enestele kõik juba ära rääkinud ja uus inimene oli nende seltskonda mõneks ajaks tarwilik.

Proua läks jälle ära ja arwata tunni aja pärast oli magamaminek. Noorpaar pidi minu kõrwale tuppa jääma. Järgnesid ettewalmistused, patjade ja tekkide otsimised, weetoomine ja muud niisugused asjad. Enne araminekut tahtis proua, wana traditsiooni järele, noorpaarile „wärsji wõtta“ ja ei leidnud kõige otjiniise peale lauluraamatut. Koputati minu ukse peale. Tuli wanaproua ja küsis kohalilt raamatut. Noor daam naeris kelmikalt.

Mina tegin ettepaneku Goethe't selleks tarwitada ja kõik olid sellega nõus. Proua wõttis raamatu, kus lehekülg juba enne tuletikuga märtitud oli, ja luges järgmist:

„Wie bebt vor deiner Küsse Menge
Ihr Busen und ihr voll Gesicht!
Zum Zittern wird nun ihre Strenge;
Denn deine Kühnheit wird zur Pflicht.
Schnell hilft dir Amor sie entkleiden
Und ist nicht halb so schnell als du;
Dann hält er schalkhaff und bescheiden
Sich fest die beiden Augen zu.“

Wana daam jäi natuke kohmetanult pärast seda salmi seisma, soowis mulle head ööd ja läks ära, mind ja noorpaari üksi jättes.

Mina lugedin ja kuulasin wastutahmata. Kõrwal toas oli waikus ja riidekahin. Kukkus üks suur saabas raskelt wäiba peale, siis teine. Siis prõksusid noore naise kõrgete kingade nõõrid; kuulda oli, et ta neid ruttu lahiti tegi. Wäike kinga kand kukkus kuiwa kõlaga põrandale. Noormees pugus enne woodisse, sünnitades wõimalikult wähe praginat. Natuke aja pärast läks ka naine.

Mina mõtlesin niikaua lugeda, kuni nad rahulikuks on jäänud ja siis ka pikali wiisata, aga nende wäikesed, sunbutet hääled intrigeerisid mind. Nad püüdsid tawast rääkida, aga siiski oli kõik kuulda. Noorpaar rääkis täitsa ükskõiklasi asju. See imestas mind. Ma ei hakka neid sõnu kordama, aga see oli niisugune jutt, nagu seda naabritega waksjalises ehk kusagil laewa lae peal aetakse.

Nii läks hulk aega waikusel. Wiimaks algas mees:

„Kas ma su käe peale ei wajuta?“

„Ei—ei...“ — wastas wentawalt, hellitatud häälega naine.

„Oled sa unine?“

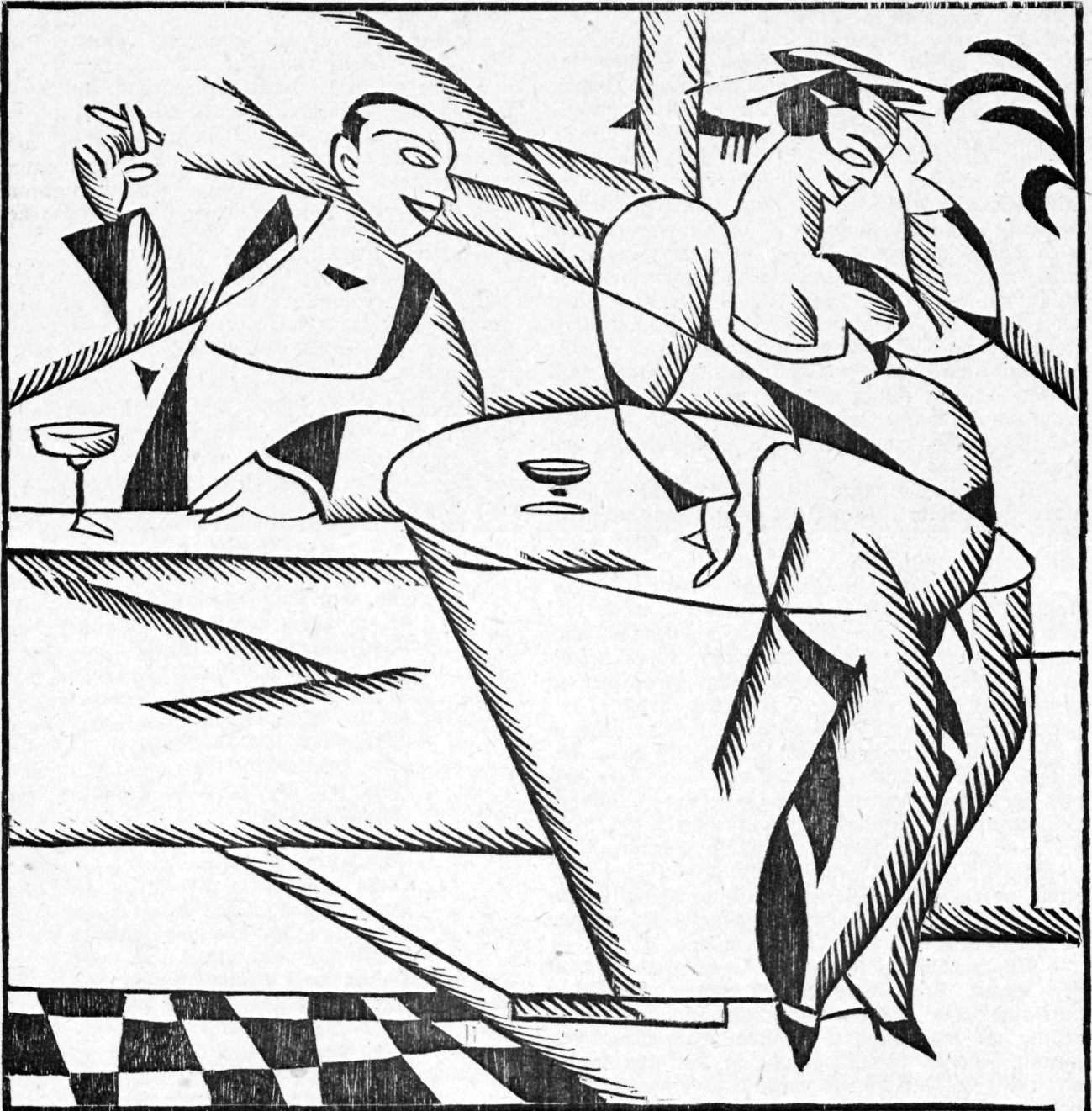
„Jaaa...“ — wenitas soojalt naine ja naeris tawast.

„Aga — sonate d' amour?“ küsis weel tawemalt mees.

„Klawer on kinni!“ sõjistas kõikuw hääle.

Mis see tähendab? Sonate d' amour... Kas nad nüüd, olles riidest lahiti, weel mängima hakkawad? Waatan kella — aeg ei ole weel hiline, mina ise mängisin kuni poole ööni. Tunnistan, et mind see asi intrigeeris. Ma tõusin üles ja liginesin tawast klaasukele. Nende toas põses alles tuli. Ukse klaasid olid tihedasti wärwitud ja esi-

Gori joonistus.

Meie aja naised.

— „Miks teie ei joo?“
 — „Ma kardan... wõib olla oleme me abielus!“

algu ei näinud ma midagi. Aga raami kõrval oli üks tükike klaasi wärwimata ja sealt waatajin ma lahedasti tuppä.

Mees tõstis ruttu riide klaweri pealt üles ja libises, nagu kallistades, wäriwewa käega walgel klawiatuuril, kutsudes wäija wäikesti õrnu hääli. See oli prelüüdia. Mees, nagu näha, tahtis akkomponeerida ja otjis pehmetes akkordides para-

jat tooni oma naise häälele. Jäka rohkem ja rohkem peatas tema käsi suures oktaawis mustade klahwide peal, tegi järsku weerlewa gammie septakkordides, wõttis küünla, pani selle klaweri peale püsti ja algas.

See oli ilus adagio. Ma ei kuulnud sõnu, aga naise hääli wibreeris soojas wiisil; see oli lihtne wiis, täis wäikest waatlemist ja uudishimulikk

trilleri. Edasi muutus tempo; wiisid ilmusid wä-wirikhad rulaaded ja kadenzid, naine laulis suure tundega, tema palgeid elustas puna, rind laienes liikuwalt, otsides ahnemalt õhku... Äkitselt sirs-gusid mängijad. Muutus wiis metslikuks ja suu-reks. See oli Allegro di molto e con brio. Ma olen näinud palju kunstnikke, olen kuulnud kontserte, niipalju torni ja kirge küll lauljanna hääles ja kujus ei ole ma weel leidnud. Ma arwan, et elukusfelistes artistides on ikka palju kunstlikku elementi, kuna dilletandid kõik oma tunde ja hinge ettekandesse panewad. Naine laulis wärisewalt ja kahwatult; wiimane kui weretilk oli näost kadunud. Meest ma ei näinud, tema selg oli pööratud minu poole, aga tema walitses täiesti instrumenti lait-mata tehnikas. Kaswadid hääled finaalis. Alaline crescendo ahwardas tuksuwat ja kahwatut naist murda ja ühe suure fermato peal sircus naine kramplikult wälja, tõmbas riided oma walgetel rindadel lõhki, nagu oleks tal õhust puudus põ-lewas finaalis.

Nii lõppes sonaate. Ma läksin segaselt laua juure ja istusin. Kõrwal toas oli waikus. Ma istusin ja mul ei olnud mingit mõtet peas. Ma olin sonaate mõju all.

Naabrid kõhatasid ja algasid tasakesti juttu. Nad häbenesid wist, et nende muusika mind töö-tada ei lase. Et oma seisukorda soliidsemaks teha, hakkasid nad nimelt kõwasti rääkima ja ei leid-nud, nagu näha, kohe tarwilikku kõneainet ja nende jutt oli seekord ... mis teie arwate? — postpaberist. Nad rääkisid selle üle natuke aega ja naine, wist, sai aru, et see asi just nii wäga hu-witaw neile enestele ei ole ja ka mina, kelle tar-wis see kõne määratud oli, selle paberi tähtsust neile praegusel silmapilgul kuigi suureks ei pida-hud — ja naine hakkas tasakesi naerma. Mees ei saanud aga sellest aru ja küsis, mis põhjus sellel tema naerul olla. See nende lihtne kawalus tuli mulle naljakas ette ja mina hakkasin ka naerma ja pärast seda oli seinaga taga waikus.

Ma waewlesin terve öö. Teine päew otsa oli pea segane. Arusaadaw oli, et noored muusikaar-mastajad õhtu jälle oma mängu algawad. Kogu minna ma sellepärast ei tahtnud, waid läksin res-toraani, wõtsin tublisti napsu ja kui pea segane oli, tulin koju. Kõik oli waikne ja mina magasin hästi.

Nii algas siis minu algupäraline joomine. See kestis nädal otsa, kuni minu terwis juba na-tuke rikki läks, seedimine korratu j. n. e. Ilmusin tohtri juure, kes mind alati seltskonnas terve ja kainena oli harjunud nägema. Temale jutus-tasin ma kõik loo.

„Minu kallid — ütles arst —, teie olete üle-aru delikaat inimene. Teie õhwerdate oma ter-wise sellele noorepaarile, kartes neid piinlikku sei-sukorda panna, kui õhtumuusika pealtkuulaja. See on üleliigne. Uskuge, et see neid ei eksita. Ja kõige pealt — seda oleks teie juba alguses pidanud te-gema, — kui nemad muusitseeriwad, mängige teie

ka. Siis on selles korteris rohkem ... noh ... ühtlust, kokkukõla...“

„Aga mul ei ole klaverit,“ wastan mina. „Noh, üürige kufagilt...“

Nõu oli hea. Õhtul restoraanist tulles wõt-sin ma ühe wäntoreli turult kaenla, tulin koju. Kõrwaltoas oli waikus. Magawad? Oieti ütelda olin ma nende peale pahane, sest nad lõid mu elu harilikust roopast wälja. Sellepärast ei oota-nud mina ka, kuni nad seal oma sonaate alga-wad, waid hakkasin orelil kõiksugu wiisid mängi-ma, nii et tuba kajas.

Hommiku wiskasin ma orelil wastiku tundega wälja ja minu wihal ei olnud piiri, kui ma wana-proualt kuulsin, et noorpaar juba eila õhtu tagasi Tallinna oli sõitnud. Tähendab, misjaoks ma siis seda brelit röögitasin?

Kolmas päew pärast seda olin ma jälle tohtri juures, aga juba teise asja pärast.

—o—

Naiw.

Oh, need mehed tänapäiwil on nii üpris kentsakad!
Järelmõeldes nende peale ennast tihti wihastad.
Hiljuti ma „Lindentsje“ läksin, et supeerida.
Tuttawaks sain isandaga;
Iasin end trakteerida.
Wiin mul lõpuks pähe hakkas,
sellepärast lubasin,
et mind isand koju saadaks.
Jalgu taga wedasin.
Maja ukse taga ütles mulle tema: „Preilike, parem on, kui teid ma saadaks trepist ka weel ülesse...“
Püüsin weel waewalt jalgel, trepp see kitsas, keerus ka;
sellepärast palusingi mind weel wähe aidata.
Ülewal ta jälle rääkis:
„Parem on kui lambi ma põlema teil süütaks kambri, siis wõin minna rahuga.“
Olin sellegagi nõus ma, mõtlesin: nii parem ka, muidu wõib weel lõppe nali suure tulekahjaga.
Süütas lambi laua pealgi ja siis... pärast ära läks.
Kardan tänapäew ma weelgi, et meid toas on warsti kaks.

—Moqueur.—

—o—

Kihlwedu.

'Sritz Reuter.

Swenn, pagar ja teemajapidaja ühtlasi, istub omas kõrtsus ja wälwab kringlid ja pränikuid. Astuwad kaks külameest sisse ja paluwad mõnusat einet. Swenn toob sinki ja mune ning mõlemate soowil ka klaasi kõige paremat weini. Wõõrad on rahul ja hakkawad sellest ja teisest jutustama. Nad lööwad klaase kokku ja pilgutawad üksteisele silmi. „Aa ütles nüüd, kui rumal mees oli,“ ütles üks. — „Ah ja arwad wana pagarmeister Haucki?“ — „Jah, selle rumalus äratas otse haledust. Ta peab ennast hirmus targaks ja kukkus nüüd ometi nii hirmsasti sisse.“ — Wana Hauck! Pagar Swenn kuulatab terawalt. — „Kui ma küsida tohin,“ ütles ta, „kuidas on wana rebane ennast lasknud kinni püüda? Ta on muidu ju ükskord nii wäga tark mees?“ — „Teie teate ometi, ta ei suuda loobuda kihlweo kombest ja sellega oleme teda sisse mänginud. Meie ise wedasime temaga kihla, et ta mitte weerand tundigi ei suuda seinakella ees istuda ning alataja iga perpendikli käigu juures neid sõnu öelda: nüüd lähneb ta sinna, nüüd lähneb ta sinna. Ja ta kaotas kihlweo.“

„See ei olegi ju nii raske,“ ütles Swenn, kes ka heameelega soowiks korraaks kihlwedu katsuda. — „Asjalugu on nii,“ ütles üks külalistest, „teie ei tohi üles tõusta ega midagi muud kõnelda kui ikka oma lauset.“ — „Ma olen nõus,“ wastas Swenn, „ja wõidan. Nüüd lähneb ta sinna, nüüd sinna. Siin panen ma wiisteistkümmend taalrit wälja.“ — Mõlemad wõõrad toowad omad rahakotid wälja ja panewad wiisteistkümmend taalrit wastu. Swenn istub kella ette ja algab: „Nüüd lähneb ta sinna, nüüd jälle sinna.“ Waewalt on ta sedawiisi mõned filmapilgud teinud, siis tõusewad mõlemad üles, üks kahmas ruttu taalrid ja siis kaowad nad, lausudes: „Teie teate, herra Swenn, te ei tohi midagi muud öelda kui ikka oma sõnu. Meie soowime teile selleks õige rohkesti lõbu!“ — „Niisugune lambapea ma ei ole, et ma kihlweo kaotaksin. Jookske aga pealegi,“ mõtleb pagar Swenn. „Nüüd lähneb ta sinna, nüüd jälle sinna. Oma wõidusummast pole mul kahju.“ Kuna ta juba wõidust unistab, tuleb tema abikaasa tupp. — „Noh, kas need wõõrad maksid kõik ära?“ — „Nüüd lähneb ta sinna, nüüd jälle sinna.“ — „Mis siis nüüd lahti on? Mis sul wiga on, mees? Mis ja kõneled? Mispärast ja wahid nii terawasti kella poole?“ — „Nüüd lähneb ta sinna, nüüd sinna.“ — Jumala pärast, Swenn, mis sul ometi arus on? Sa ei ole ennast ometi nii wara hommikul täis joonud? Wõi koguni narriks läinud?“ — „Nüüd lähneb ta sinna, nüüd sinna.“ — „Isand Jeesus! Kõõgitudruk, tule ometi alla! Las kõik jääda ja jookse tohtriherra juure; ütles talle, et ta kohe tuleb. Taadiga ei ole lugu enam korras.“ — „Nüüd lähneb ta sinna, nüüd jälle sinna.“ — „Kuule ometi, taat, armas isa Swenn, kas sa ei

kuule? Ütle, kas sa tunned mind?“ — „Nüüd lähneb ta sinna, nüüd sinna. Nii, ema, nüüd olen ma olen wõitnud. Nüüd on weerand tundi mööda ja ma olen wõitnud.“ — „Ah, tule, isake, heida woodi. Ma palun sind Jumala nimel. Tohtriherra tuleb warsti.“ — „Ei, ei, ema, ma olen wõitnud. Kuid pikne peaks küll sisse lööma. Alatud, äraneetud wurlid on mind ometi petnud. Mis, ja arwad wiist, et ma hulluks olen läinud?!“ Ja kuna ta nõnda edasi sõinab, astub tohter sisse. — „Ja,“ ütles ta, „Swenn on hirmsasti äritatud, puls lööb kiiresti ja põlewad silmad ekshiwad segaselt sinna tänna. Ja sonib kihlweost! Waene mees on kahjuks natuke segamini läinud ja peab kohe woodi heitma.“ — „Jumala pärast, kuulake mind ometi,“ püüab pagar wastata, aga tohter ütles: „Ärge ainult märatsege, armas herra Swenn! Meie teame juba, tulge ainult.“

Ta wõtab tema ümbert toetawalt kinni, naine haarab teise kää ja kõõgitudruk lükkab tagant; sel kombel talutatakse Swenn woodi. Ta kirub, sõimab ja sajab, kuid see ei aita talle midagi. Ja siis tuleb aadrilaskmine! Pähe walatakse wett ja kui ta ainult katsetki teeb ennast kaitseks, et ta ainult kihla olewat wedanud, algab arstimine uue jõuga ning kõrwade taha pannakse werekaanisiid. Nõnda peab ta mitu päewa lamama ja toiduks saab ta ainult kaeratangu ja kõrdisuppi. Ja kui ta korraakski suud lahti teeb wõi oma kihlweost hakkab juustama, wastatakse talle: „Jah, armas mees, lama aga ainult rahulikult,“ wõi saadetakse tohtri järele, et see talle uusi kaane paneks. „Noh,“ ütles wiimaks Swenn iseenele, „ma olen siis päris rahulik. Arust segane ei ole ma olnud, aga nii rumal kui ainult iganeski wõimalik. Ma arwan, et kõige parem on mitte kunagi enam kihla wedada. Rahast olen ma ilma, pahandust on veel peale kauba. Nad on minuga siiski liiga halwasti ümber käinud, — nüüd lähneb ta sinna, nüüd sinna, — kihlweohaigusest olen ma jäädawalt paranenud.“

—o—

Hea kogemus.

Mees tuleb walimiste miitingult ja kirjeldeb naisele: „Küll see Trump lasi aga kuulda, küll ardis aga mehe moodi! Inimesed ajasid kohe suud pärani...“

„Ah, siis anti otsekohe suhu?“

B. del M.

*

Ari.

Demokraat: „Suhkurt said — walimisele lähed?“

Angelidaja: „Ei lähe. Suhkru hind langes wabalmüügil 150 marga pealt 100 marga peale nael ja kui ikka nõnda edasi lähneb... siis pole ju enam walimist wajagi!“

B. del M.

—o—

Gori joonistus.

- „Mispärast ajas Jumal esimesed inimesed paradiisist välja?“
- „Sellepärast, et need altkäemaksu ei tahtnud maksta.“

Wastutamine.

Ostja: „Ostsin teilt uuri — siin ta on —, teie lubasite ta hea käigu eest kolme aasta peale wastutada, nüüd jäi ta juba 3 päewa pärast seisma.“

Juut: „Wastutama, wastutama... Mis olema üks wastutama? Keib teie kolm peiwa ja öd ikslugu imber tuba, waatab siis, kas ei jeeb ka teie seisma?“

G.-O.

Gori joonistus.

Uued sofsid.

— „Need teelised, need olep sofsidele see selg peeranud ja niid tahap nee sofsid meid omale weita. Ja me ei peerap neile mitte see selg, sest juude ei likka mette üks hea gesehwt enesest era!“

Ei lähe mõrda.

Kopikakoi: „Keda nad lolliks arwawad! Sellesama pisukeste suhkru tšheki eest pean neile wist niifuguse suure nimekirja-pahmaku walimisefekasti juskama... ja suhkru naelast wõtawad üle 60 marga... ega ma tola ole!“

B. del M.

Minu armulugu.

Mih. Jagomit (P. pois).

Neetud!

Eila ütles mulle minu kallim üles. Ta ei wõiwat mind armastada ega minuga abielusse astuda. Ma oleswat liig waene. Ja see on tõsi. Olime läbi saanud hästi kuni wiimase ajani, millal tema austajate hulka tekkisid suurisugusemad ja mina pidin kõrwale jääma.

See on aga hirmus — mitte näha enam tema armast näokest oma kõrwal, mitte tunda oma kallal neid wallatunaid käekesi, kuulda seda hõbenaueru! Oh, see on kole! See on maailma lõpp püsiprohu plahwatuses! Ei, see on veel hullem — see on pankrott — ja!

Kui ma esimese kurwastusega end igamoodu ära olin tapnud, ei — tappa olin tahtnud, hakkasin uuesti mõtlema oma nii väga kahetsusewäärilist saatust. Mul ei olnud tõesti mitte midagi, mida rikkuseks oleks wõinud nimetada. Ei, pidage, siiski! (Aga see on ju naeruwäärt.) Enta ütles mulle ikka: „Doeg, sinu rikkus on head hambad!“ — ja tõesti olid mul 34 väga eeskujuliku ja terwet hammast. See pidi siis rikkus olema. See oli rikkus, millest minu katastroofil wiist mingit pööret loota ei olnud.

Minu kallim, — oota, pea, ja pöörane plaan! — minu kallim oli hamba-arst. Palawikulises ekstaasis haudus mu pea wälja mõtte, mis wõimaldas mulle veel näha teda.

Panin enese riidesse, sidusin lõua rätikuga kinni ja ruttasin hamba-arsti juure — temakehe juure.

„Mul walutab see hammas ja ma tahan teda wälja tõmmata lasta.“

„Istuge!“

Ma istusin. Minu kohale kumardas see armas näoke ja wäiksed käekesed puudutasid mind. Seda ma tahtsin ja mul oli nii hea. Ma ei märganud wäljatõmbamist, ei tunnud walu, tundsin teda oma ligi ja see oli rohkem kui kõik muu.

Kui ta hamba wälja oli tõmmanud, pahwas tas ta naerma kõlawa hõbeselge häälega. Häälega, mida ma kuulasin kui inglite laulu:

„Teie lasksite terve hamba wälja tõmmata!“

Ma kumardasin, maksin arwe ära ja tulin tulema.

Mul on veel 33 hammast, veel kuu aega wõin ma tunda neid käekesi, näha seda nägu, kuulda seda naeru ja olla õnnelik sealjuures.

Iga päew käisin nüüd tema juures ja lasksin omal wäljatõmmata ühe hamba. Iga päewaga puutusid tema käed mind kodusemalt, hoolimatalt, iga päew naeris ta pöörasemalt hõbeselget naeru — seda ma tahtsin ju... Kui mul kümme hammast wälja olid tõmmatud, jättis ta äkki naeru ja muutus tõsiseks. See tegi mind nukraks, naer puudus — wõib olla ei taha ta mul enam hambaid wälja tõmmata. See oleks lõök!

Aga ta tõmbas ikka veel.

Ühel päewal, kui ta mul kahekümmenda hamba wälja tõmbas, purtskas ta äkki nutma. Ta kattis silmad ja nuuksus:

„Mis tarwis teie end nii piimate? Mis tarwis kõik see?“

— „Sellepärast, et ma teie ligi tahan olla, et näha teie armast nägu, tunda wäikseid käekesi ja kuulda teie naeru. Mikspärast ei naera teie enam, — ma maksan kahewõrra, kui naerate nagu enne!“

Nüüd ei suutnud ta enam enam pidada, waid langes mulle kaela:

„Wõi nõnda armastate teie mind ja, ma loll, põlgasin teid. Kas wõid mulle veel andeks anda?“

„Jah!“ naeratajin ma. „Kuid ainult mulle kunsthambad igemesse panete!“

Ka tema naeratas.

Ta hakkas mulle kunsthambaid panema, ja pärast sai ta mu abikaasaks. Siis kuulsin alati seda hõbeselget naeru, nägin ta armast näokest ja suudlesin wäikseid käekesi, aga — see pole veel kõik!.. Hambad olid minu warandus!

—o—

Kõwad närwid.

„Sõja wõidab see, kellel kõige kõwemad närwid,“ ütles omal ajal Hindenburg.

Sel puhul, räägib wagajutuke, tulnud enne ilmasõda kokku inglane, prantslane, sakslane ja wenelane, et tegelikult järel katjuda, kelle närwid on kõige wastupidawamad. Wõitjaks pidi see loetama, kes kõige kauem wana haisewa jikuga ühes kongis wiibida suudab.

Ejimesena läks sisse prantslane, kuid juba kahe minuti pärast toodi ta minestanult wälja.

Teiseks oli sakslane. Ka see ei kannatanud siku haisu rohkem wälja, kui wiis minutit.

Temale järgnes inglane, kes wahwasti oma weerand tundi sees ära istus, kuid peale selle ka turtjudes, külm higi otja ees, wälja kolis.

Nüüd oli kord wenelase käes. See astus väga koduselt kongi, ja ei läinud kahte minutitki, kui sealt kabuhirmus wälja tormas... sikk!

Sarwik.

—o—

Aus leidja.

Isand Pimm oli oma rahatasku suurema sumмага ära kaotanud. Ta kuulutas silmatorkawalt igas ajalehes oma kaotust, lootes, et ehk leidja selle talgasi toob.

Nädalapäewalise kuulutamise järele sai ta kirja, milles seisis:

„Olen leidnud teie rahatasku ühes rahaga. Tunnen kohustatud olema teile teatama, et teie enam ei pruugiks omi wäljaminekuid suurendada ajalehtis ilmaaegu kuulutamisega.“ G.-O.

—o—

Kõmusõnumid.

Henrik Saar (Ints).

1.

„Waba Maa“:

Kuus miljoni altkäemaksu!

Eila korjas politsei tänawast tundmata isiku, kelle nimi Albert Sääsekõrw ja kes jooanud olekus lärmitises. Teel joolaputkani oli ta politseile 6 miljoni altkäemaksu pakkunud, millest ühe miljoni kohe kätte oleks annud ja wiis pärast.

2.

„Päewaleht“:

„Waba Maa wale.

„Waba Maa“ kirjutab, nagu oleks keegi tundmata isik Albert Sääsekõrw politseile kuus miljoni altkäemaksu pakkunud, millest ühe miljoni kohe kätte anda tahnud. See kõik on madal kõmu ja wale. Meie wõime politseist järelepärimise peale teatada, et Albert Sääsekõrw mitte tundmata isik ei ole, waid Pelgulinnas elab ja et tal raha ei olnudki altkäemaksuks pakkuda.

3.

„Waba Maa“:

„Oma mehi klaitfemas.“

„Päewaleht“ kirjutab, et jooanud olekus lärmitsemise pärast kinniwõetu Albert Sääsekõrw mitte tundmata isik ei olla, waid elada Pelgulinnas.

Wõib olla, et ta „Päewalehele“ wäga ligidane on, mis sellest näha, et „Päewaleht“ ta eest nii südilt wälja astub, aga meie teda küll ei tunne.

Ka on asjata „Päewalehel“ oma armualuse süüdi warjata walega, nagu poleks tal raha altkäemaksuks olnud. Oli küll, aga mitte niipalju.

4.

Mõne päewa pärast.

Kiri toimetusele.

Austatud „Waba Maa“ toimetus.

Teie austatud ja lugupeetud lehes ilmunud sõnum minu kohta ei põhjene tõe alusel. Mina ühtegi altkäemaksu ei ole pakkunud, kaasas oli mul ainult weel 9 marka 75 penni ja kogu mu kodune warandus ei ole kümnendikku miljoni wäärt.

Austusega Albert Sääsekõrw.

Toimetuse järeilmärkus. See õiendus ei liikka meie sõnumis ilmunud tõe mitte ümber: Albert Sääsekõrw sai ju tänawast ära korjatud ja jooanud olekus lärmitsemise pärast kinni wiidud.

5.

„Päewaleht“:

Kõige lähem rong sõitis eila Peajaamast Sadama jaama. See oli ainult wedur, mitte ainult wagunitki taga.

6.

„Waba Maa“:

„Päewaleht“ kõmusõnumid osimas!

„Waba Maa“ wärsked sõnumid ei anna „Päewalehele“ rahu. Eila kirjutab ta, et Peajaamast Sadama jaama ainult üks wedur sõitnud. Nii sünnib ju igapäew — see wedur käib rongi ära toomas.

7.

„Waba Maa“:

Jaani Tõnisson surnud!

Eesti tunnistamist de jure Inglismaa poolt loota.

8.

„Päewaleht“:

„Waba Maa“ uued waleid.

„Waba Maa“ awaldab Jaani Tõnissoni surmateate. See on wäljamõeldus — Jaani Tõnisson elab.

Edasi teatab seesama leht, et Eesti tunnistamist de jure olla Inglismaa poolt loota. Meie wõime aga kinnitada, et Eesti de jure küsimus ei alam ega ülemkojas kõne all pole olnud.

9.

„Waba Maa“:

„Päewaleht“ Eesti waenlane.

Et „Waba Maa“ sõnumid ikka wärsked on, see on „Päewalehe“ marru ajanud.

Jaani Tõnisson ei olla weel surnud.

Aga kas mõtleb „Päewaleht“ ka saarlaste peale, kuhu post alles mitme nädala pärast jõuab! — Saarlased tahawad ju ka wahel sõnumit tuliwärsket saada.

Ja siis annab leht mõista, nagu ei oleks Eesti de jure tunnistamist loota.

Oo, Eesti waenlane! Tee maha kõik!

Meie erkirjasaatja Juhtund käis aga eila Inglis kuningas jutul.

—o—

Boigoteeriwad.

Näfs: „Kas meie, kalarandlaste partei kah walimistele lähed?“

Õõfs: „Ei lähe. Me oleme iseisewad kommunistid — ei wali endile timukaid ega ohwreid — meil üks kama kõik... wõtame ise, kust saame...“

B. del M.

—o—

Poliitika päewaraamat.

1. nowembrin 1920. a.

Asja omawa räbala, muud kui üts riis ja riis, siin menestrite riis, taan toitluswaltfufe riis, tääl linnawaltfufe riis, kus sa aga uma tsilma pistad, jääb iki riis. Kurat wõtku toda riisi umetigi ütshõrd! Ütled suurtele nõnadele suu sisse õigust, panewe na pahas: neid mõnitatawad. Noh, kae wiil kuratid, ei tohi siis wiil õigust kah nõuda. Kui sedawiisi, siis kerigu kõik oma koodiga perapõrgu, meie aga anname uma hääle kõik „Meie Matsi“ meestele, nema näewe ja täädwe, kus õigus ja mis paremb um. Siis alles elad kui paradüüsin!

Waltfus tahtse generallidele mõisu anda, aga wa' rumal rahwas wastu: „Nema ei oskawe maad harida.“ Kae, kus õige jutt — generalli ei oska maad harida! Mispärast ei oska? Parembini iki kui wana mõisneku. General tiib kõik tüü üte päiwaga ära: muud kui ainult kamande ja tüü tettu. Hommikku kell 8 lähleb uma miistega põllule. Kamandu järele um suuretikaga põld küntu, lennumasinaaga seeme mahha kületu ja siis lahseb general põllul ilusti kaswa, ise aga puhkab uma miistega kuni sügiseni ahu pääl. Siis läheb jälle wällale ja kamandu järele um põld kuulipritsiiga mahha niitetu. Noh, ütlege wiil, et general ei oska maad harida! Ja selle generallidele mõisa andmise tüli perast läts Koodi Jaan kige uma kabinetiga wotstawku ja afemele tull' tüüerakund uma piibuga.

Dr. Luiga topp kah uma nõna sõjatehniku manu. Mis temal asja sõjatehnikuga, katsku, et uma haigedega nakkama saab ja koleraale rohu wälja mõtles, jääb um tal siis sõja tehnika! Eas' J. Soots uma kütta mõisan tutteeri sõjatehnikat, et tulewikun sõjapruhmuse aunime saas. Säänsid pruhmuši um iki Gestin hädasti waja, kui sõda wõi marutuli lahsti lät'.

Rummu Jüri.

5

Meil Asutawas Kogus end parteid näitanud — mis peitunud ne' kofus, mis oskanud nende suud. Nad selle juurde jäänud, et tähtsad klatsch ja jonn, ja nüüd, waat', Riigikogus Meie Matsi mehed on.

5

Mõista, mõista, mis see on:

Seest siiru-wiiruline, pealt kullakarwaline.
(Meie diplomaatia.)

Tuba tuttawaid täis, üks ei tunnista ühte, teine teist.
(Rahwasteliit.)

Noorele maitseb wäga hea, wana taht enam suuremat lugu ei pea.
(De jure.)

Liha süüakse, nahk müüakse, kondid ei kõlba koertelegi.
(Kaubandusministeerium.)

Tõngub kui siga, mürab kui karu, lendab kui lind.
(Maaliidu kajaks.)

Üle ilma ulatab, ümber pea ei ulata.
(Kõmutelegramm.)

Kae mind eest ehk takka otsast, ikka tõusen maast ja metsast. Teen sul wõrgu silma ette, et kõik lähleb minu pette.
(Wiru daam.)

Mina näen igapäew, sina näed igapäew, poliitsei näeb harwa, kohus ei näe kunagi.
(Kõik „niisugused“ asjad.)

—o—

Napoleoni salongwagun.

Kui sõda oli, siis oli Napoleoni tarwitada salongwagun, mis talle, arusaadaw, waja läks.

Sõda lõppes. Napoleonil ei olnud enam waja wäerindasi mööda sõita ja loodeti, et ta annab waguni üleüldistarwitamiseks tagasi.

Aga ei. Napoleon jättis waguni oma kätte ja laski temas elada teenri.

Raudteewalitsus, kartes, et ta talweks weel waguni kütjagi Napoleonile andma peab, wafetas, et wagun rikkes olla ja et parandama pidawat.

Kuid asjata lootus. Napoleon kolis küll sellest wagunist wälja, aga pugest teisi jälle sisse.

See ütles:

„Mina olen riigile nii palju head teinud, et see sugugi patt ei ole, kui ma talle nüüd asjata kulu teen.“

Ja juba jonn pärast peab ta waguni kasutama kinni.

Gihwti Onkel.

—o—

Käetark.

— „Eila ma ühele ütlesin, et ta jant on, ja oligi õige.“

— „Kae pealt waatasid?“

— „Ei, tal kätt polnudki, käsi oli tal ära lõigatud.“

Juku.

Gori joonistus.

Meie ajal.

- „Mispärast sa ametist lahti said?“
 — „Sellepärast, et ma warastada ei mõista.“

Ühikuid mõtted.

On laskun'd lumeliinik alla taewaparrest
 ja sügislehte matuseks ta wisand liiwa.
 Leidn'd üksik tee wast jõgemööda alla wiiva.
 Kül'm wägistanud puusad, haaran'd kinni karrest.

Kus kohtasime suwel paik see nagu koolnu.
 Wist unetand ta meid, kuid mitte mina
 ei suuda usku, et mu oma oled sina.
 Sa aja naerust, weetlustest nii joobnu.

Sa lõpetid' mu armastuse wõidu käike,
 olümpiaadat jätkad teistel teedel,
 kus wõluwad sind lollid röömukeedel...
 Weel wäsitän end waatlemisest, mälestusi, paike.

Kuldhambul naerab kuu mu õiseid unistusi
 ja lollust, wiik'wad tähed tusa silmil.
 Ent pilkab lumi sätentawail ihmil,
 neid mulle armsaid, tohlen'd igatsusi.

p. poiss.

Kiri Habsfalust.

Armas Ietwaisa Mads!

Gammer on walge, elegder põleb praegu äsdi, nii et mõlli sule Habsfalust ügs giri girjoda. Saa dead, maa ei ole suur kirjamiis, ära siis bahjanda, kui muu giri wäidi ke gele järki sab olema, äga girjode on waia. Muidu om suul igan kantin omat koorest pondendid, äga guimodi Habsfalu inimesed elawat — saa äi deaki. Muhl, seda eimagsa gül wijsd girjoda, gus Esdi odsas Habsfalu on, doda sad saa gohe deada, kui hagad sele Bihawa argihieri moodu Esdiwalidsuse wasdast brokla Matsi Jonni degema, näidakse gohe, gus Habsfalu seisap, aka muud keo-kraswilised ja aialoligud deaded on selkesdi Gambmanni lukemisramandus ülesbandut ja gui dahjad, wõin maa soole ühe suurema gerjatöö „Habsfalu lina aialuku“ saada, mis Dambwergi boeagnal seisab.

Jah, maa bidin soole gaebama, kui igaw siin Habsfalus on. Oh aig? Saa eiosga mõteldaki ja ei usuki, nii da äga on. Kiaatreid siin ei ole, ginu modern bandi ga ginni (mide rigiwõimud, ise jäi ginni) ja deisi hääsi kohdasi ga ei ole. (On ügs salonn-odell ja resturandt Eileb, äga eijõua jääl nisagedi gäia — ei ole malmi). Gül olegs ää wahel ginobildi wadama mina, äga bole. Maa mäledan weel, kui gags guut dagasi ginu modern ginni jähi, misuguset suuret kuldused siis ene wiimasd edendust lasgis Gohalowski ülesbanna, seles suhdes, ed edendus wimane ja enam ei saa, gus goige surema girjaga, nils Dambwergi drühigoda teeb, oli sehgendud „Ginomoderni wiimane häiw Habsfalus!“ Maa mõhlen, ed ga kõige suremad kuldused Talinas nisugusd reeklaami ei dee? Maa arwasin alkuses, ed habdisdased jäle magera löbu dedawad, äga sis sain ales aru. Mise Habsfalu ginu on, selesd girjudas jupa suweseesonnil sule ügs deine koorestpondent ja maa ei haga enam seta arudama.

Äga wada, maa lägsin oma girjaasjast naduge gaugese, kui maa dahdji mina. Maa bidi sule üd-
lema ja sint ojadama, ed saa ilmasgi Habsfalu eitule. Si ei ole ede agamiist midagi. Maa ei dea, gus goig Habsfalu inimesed gül beags olema ja mis degema, äga õhdal peale gela 8 ei nää saa gül enam ühdegi inge ulidsal, kui wasd mõni garo üle thee jogseb. Gas nad gardawad midagi wõi mise on, maa ei tia. G Ja maa olen weel märgand, ed Habsfalu linabolidsseikordnigu ga goik õhdud ühde gambaga goguwad, obsegui olegs mõni irmus asi dulemas. Äga maa dulin weel lauba õjel Pedrokrati-odelist bidu bealt kodu, gus peris weike pallakanni dehti ja sagja ober-romangsiisi glaweriga sadedi, äga geeki bole mind gisgunud.

Äga maa bean wijsd löbu beale degema, ehg mull olegi ehg weel mõnta kirjota, sehd elegder akab gahdasegs minema ja omap jupa gel 8 imelige sikanallisi, nii et maa oleda, et dügis pimese jääb.

Sis, armas Mads, ühd goigebaremad ja der-wiji goigele.

Sinu Habsfalu goresbondend

Wäige 5.

—o—

Bärnu nurk.

(Peab pehmelt peale algama, muidu häkki wihastab.)

— Mõned Pärnu õmblusmamslid ja kingsepa õpipoisid, kellel alles põidlad pigised, on wiimasel ajal iseforti uhkust taqaajama hakanud, on nii uhked et ei räägiq igauhega ja kannawad ninaõrre peal aknaklaasist näpits prillisiid.

Wemmal.

— Haganakaku komitee on haganate, kliide ja weski pühkmete puudusel, kuna kaer ja oder tänawu äpardanud, — linnaelanikkudele maailma imeks päris puhas rukileiba muretsema hakanud, selles lootuses, et upitatakse neid lähematel walimistel jällegi linna piruka otfa.

Wemmal.

— Wene walgekaartlased, polkownikud ja paar kindrali on Pärnus Liwonias laudu laduma ja kingsepaks õppima hakanud, endine tolliameti ülem Iwanow äga — Iusikategiaks.

Wemmal.

— Sillarantnik Jamps sai linnaifadelt — fotsidelt pika nina, mis parem weel kui wana: Sillaraha kõrgenduse soow läks wett wedama, tänaqu õnne, et weel normiwilja ei nõuta, nagu linnaifad oma maaderentnikkudelt ilma naeruks wiimati nõudsid, maakonnawalitsust järele ahwidis. Mis sa teed ära, kui see wa mati määramine ja tolli tõstmine nii nahasse kaswanud, wõiks ka Muhu Luseha wabriku uuesti hüüdma panna, töö-taks head tolliraha ja tulumaksu — tühjusest kõlawal linna kassasse.

Wemmal.

Mutaguseft.

Ja seda nalja, siin igapäiw tehasse! — Pärri part oleks seda kõiki waid enese teada pida. Iseeranis on meie uus õpetaja erra suur nalja mees. Tämal on (kõhe wist Jumalast loodud) kole hea kõneand, ninda et eided arwawad teise Onnis-tegija olema. Ja miaks ei peaks siis arwama, kui tämä räägib, et kes usub, siis see juba „siin maa pääl“ paradiisi elu wõib maitseada. Ja eided uluwad, äga saa arugi kuda tämä nad „sisse weab“. Ke-rikus räägib, et tämä on „Jumalast läkitatud ingede püüdja“, ise äga sõidab mööda külast ringi ja mobiliteerib Caewaliidule eitede hääsi.

Ja eks ta ole! Mida see inimese ing ikke nüüdsel ajal maksab, äga wat hää!..

Ehk aitab nüüd senest kõrrast sedagi. Tarwis akkada pudelid otsima, sest tänä jagatasse siin „wabariiki“ wälle ja et seda wällejagamiist peris pühakirja järele toimetasse, („iga mees annab ikke enne kangemat wiina ja pärast lahjemat“), siis ongi kiire.

Ungu Raskaak.

Maa poiste linna maršch.

Kiwilombi Jnts.

Läksin mina läksin mina läbi linnatänawa,
läbi linna tänawa ja mööda kino särawa.

Oh, sa poiss, seda sa ei tea,

kuidas sinu õnn võib õitseda pea!

Kino säraw walgus ära kustus ja läks looja,
wastu tuli neiuke ja kutsus tuppaa sooja.

Oh, sa poiss jne.

Läksin mina tuppaa ja daam mull' pakkus tooli,
täna sin ja ütlesin: Ei istumistest hooli.

Oh, sa poiss jne.

Tuba oli kütmata, ei põrmu polnud sooja.

Daam mull' waatas silmi, ise ütles naerul: „No ja!“

Oh, sa poiss jne.

Ja siis küsis õrnasti: „Mõh, miks sa mind ei
suudle?“

Ja sel filmapilgul ise kustutas ta tule.

Oh, sa poiss jne.

Seal mind aga korraga hulk käsi kinni wõtsid,
tegid taskud tühjaks ja mind trepist alla lükkasid.

Oh, sa poiss, seda sa ei tea,

kuidas sinu õnn võib kustuda pea.

—o—

Kultuura muinus.

Hiiinlane: „Meie kultuura kaugeleulata-
mus, on inestamise väärt! Hiljuti kaewati Pe-
kingi lähedal ühte auku, õige tuure sügawusega;
ning seal sattus kaewaja labida alla traat! Tele-
foni traat, mis on asunud maa sees õpetlaste ar-
wates kolmtuhast aastat! See tähendab, 3000 aast-
ad tagasi oli Hiinas telefon.“

Jaapanlane: „Tühhi! Meie kultuur on veel
wanem. Hiljuti töid tuukrid merepõhjast Jokahama
lähedalt, ühe kiwi wälja, mis õpetlaste arwates
6000 aastat seal asunud. Ja selle kiwi all...“

Hiiinlane: „Oli traat?“

Jaapanlane: „Ei...“

Hiiinlane: „No, mis siis?“

Jaapanlane: (järsku) „Mitte midagi.“

Hiiinlane: „Järjekult?“

Jaapanlane: „Järjekult on meie kul-
tuur wanem kui teie. 6000 aastat tagasi oli Jaa-
panis juba traadita telegraaf.“

Juku.

Hirmu ja õuduse kupleed.

Kiwilombi Jnts.

Kus iial waatad, kus iial waatad,

weel ikka häda ja lahti sõda

ka õhtul kodus ja abielus

oma naisega pead sõda nii...

Kui sa õhtul liigud Wirus;

oled päris sõjakeerus!

Oi, küll on seal soomustankud!

weoautod! hundiaugud!...

Lahing tormijooksudega...

Pommitakse filmadega...

Ja kui luuramine hästi lääb,

siis tikuwõttlus lahti lääb!

*

Ma palju käinud ja palju näinud

ja ümber a'anud ja tunda saanud.

Tean, kaup, mis peetud ja ümber weetud,

on ikka odaw ja langeb hind.

Aga meie linna plikad! —

Küll neid niitnud patuwikat,

pruugitud ja läbi peetud,

ümber weetud, maha jäetud.

Aga, waat, kus alles lugu —

hinnas nad ei lange sugu

ikka enam tõuseb hind

ja saja margiga ei näegi tema sind!

—o—

Tuleb mängus'ette.

— „Loomadele on tõesti suurepäraline wi-
sadus antud. Kord panin tähele, et kala pliita
peal, kastrulis, veel ujus!“

— „See pole veel nii hull! Hiljuti istusin
ma oma küljeluuga lõunalauas, kui korraga prae-
tud kana mulle wastu pead lendas!“ G.-O.

*

Tõrkuhes.

— „Kuulge, peremees, see on ju puhas pet-
tus: teie lubate meie härjapõlwlasti näidata, näi-
tate aga päris harilikka inimesi.“

— „Wabandage, mu herra, see'p see just waa-
tamise väärt ongi. Need on, nimelt hiiglahärjapõlw-
lased!“ Sarwik.

Kilulinna salaurkad.

Henrik Saar'e (Jnts) romaan.

(Järg.)

Tema pea oli nagu kiwinend. Mitte ainuski
mõte ei liikunud.

— Tulgu mis tuleb, ta ei tee mingit katset.

Seal awanes uks.

Kõik pöörasid oma waate sinnera.

Tulija oli peremees.

Ta astus wõõraste ette ja küsis ilma pikema
sissejuhatuseta:

„Kes teie olete?“

„Salapolitseinikud“, oli lühike wastus.

„Näidake tunnistused!“

Selle peale tuli wäike kobaw waikus ja siis
õhnas teine wõõraste:

„Aga kes teie siis olete?“

„Seda näete kohe, herra Muris, kui politsei
siia tuleb, kelle järele mu poeg läks.“

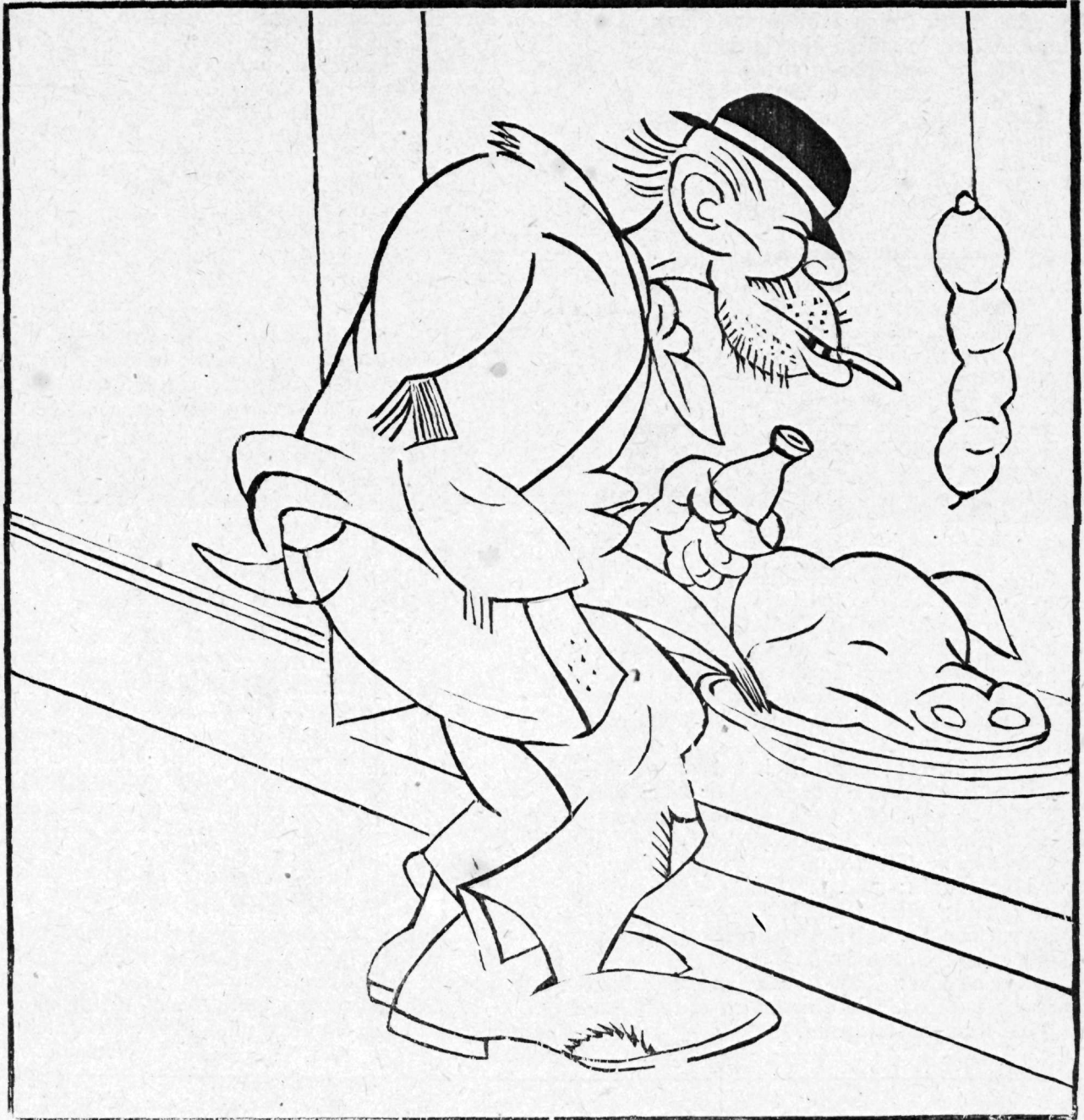
See rahulik ütetus mõjus kui plahwatus.

Mõlemad wõõrad kohkusid, tormasid ukse poole
ja jooksid wälja.

Lindse ja majaperemees jäid kahekesi.

(Järgneb.)

Gori joonistus.

Diplomaat.

— „Peenikene asi on nii — worstikaupluse akna taga juua — sakuskat ei ole vaja!“

Meie Matsi tähtsamat 1921

on ilmunud!

Hind 30 marka.

Pealadu „Meie Matsi“ talituses Müüriwähe tänawas nr. 17.

„Teaduse“ kirjastus on oma tegewuse lõpetanud. Tema asju aetakse „Meie Matsi“ talituses Müüriwähe tänawas nr. 17.

*

Meie Matsi toimetis ja talitus

asub nüüd Müüriwähe tänawas nr. 17 A. Kummeli (end. G. Kalla) trükikojas.